

Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer
(Commissie Landelijk Gebied, 15 april 2024)

Betere boerenbusiness door verduurzaming (II)

In de vergadering van 13 november stelde de PvdA een rondvraag over een studie van de Wageningen Universiteit over de prestaties van duurzame melkveehouderijen. In februari verscheen een nieuwe studie die dieper inging op het verdienmodel van duurzame boeren. Het rapport *Onder de streep 2023; Bedrijfseconomische analyse van de transitie naar natuurinclusieve melkveehouderij*¹ van onder andere het Noord-Hollandse initiatief Wij.land.

Het rapport analyseert gedetailleerd de bedrijfseconomische, financiële en technische gegevens van melkveehouders in het hele land. Dat de meest extensieve bedrijven beter scoren qua natuur, milieu en landschap (kruidenrijk grasland, weidegang, minder geneesmiddelengebruik) blijkt maar weer eens. Voor deze vragen wil ik meer stilstaan bij het sociaal-economische aspect.

Boeren hebben behoefte aan perspectief. Ook deze studie biedt zo'n hoopvolle boodschap voor de toekomst. De meest extensieve bedrijven slagen erin om een goed resultaat te halen. Ze hebben aanzienlijk minder kosten voor krachtvoer en ruwvoer dan hun meest intensieve concullega's. Ook hebben ze meer inkomsten uit nevenactiviteiten. Ze produceren veel minder melk, maar krijgen daarvoor wel een hogere prijs. Ze halen gemiddeld een heel vergelijkbaar inkomen, al is er een grotere spreiding van onder- en -overpresteerders dan in de groep meest intensieve bedrijven.

Ook legt het onderzoek een aantal uitdagingen bloot voor boeren die willen extensiveren. Toegang tot land is belangrijk. En kosten voor bijvoorbeeld vastgoed kunnen de kosten maar beperkt naar beneden. Ook lijkt de middenmoot tussen wal en schip te raken: op weg naar extensief, maar nog onvoldoende om echt te profiteren van lagere kosten en hogere prijzen.

- Hoe beoordeelt u de studie *Onder de Streep 2023*?
- Wat vindt u van de aanpak van het project Noord-Hollandse initiatief Wij.land? Hoe ondersteunt de provincie dat en hoe past u de resultaten elders in Noord-Holland toe?
- Hoe helpt u boeren die willen extensiveren?
- Welk beleid voert u om te voorkomen dat extensiverende boeren het afleggen in de concurrentie om grond (zeker na de afschaffing van de derogatie)?

Tino Wallaart
PvdA